

niczny. Został on zorganizowany przez Zakład Botaniki Uniwersytetu im. Arystotelesa w Salonikach oraz Greckie Towarzystwo Botaniczne. Patronat nad Kongresem objęło Greckie Ministerstwo Macedonii i Tracji, Greckie Ministerstwo Edukacji oraz Uniwersytet im. Arystotelesa. Sponsorami tego ogromnego przedsięwzięcia było 29 instytucji, głównie greckich, lecz także Cambridge University Press (Londyn).

W spotkaniu uczestniczyło 380 osób z 30 krajów, również pozaeuropejskich (Chile, USA, Wenezuela). Do najliczniej reprezentowanych należeli Bułgarzy, Słowacy, Turcy no i – co jest zrozumiałe – gospodarze. Honorowym gościem Kongresu był prof. A. D. Bredshaw (Uniwersytet w Liverpool), którego wykładem na temat mechanizmów ewolucji oraz wpływem na jej przebieg toksycznych metali rozpoczął się 4-dniowy Kongres. Wygłoszono na nim ok. 100 wykładów oraz zaprezentowano 276 posterów. Tematyka wykładów była bardzo zróżnicowana. Odbływały się one w 6 sekcjach (Taksonomia, geobotanika i ewolucja; Biochemia, metabolizm i biogenetyka; Ekologia i ekofizjologia; Struktura i jej dynamika; Genetyka, hodowla roślin i biotechnologia; Wzrost, rozwój i różnicowanie się), postery natomiast były zgromadzone w dwóch sesjach: Taksonomia, geobotanika i ewolucja, oraz Biochemia, metabolizm i bioenergetyka. Referaty i postery dotyczyły roślin naczyniowych, jak również glonów, grzybów, mchów i porostów.

Mnie osobiście najbardziej interesowały doniesienia dotyczące traw, np. referat A. Georgiou z Cypru, prezentujący polimorfizm C-prązków u *Aegilops caudata* (var. *typica* i var. *polyathera*), czy też grupy badaczy z Salonik, którzy przedstawili dokładną analizę greckich gatunków tego rodzaju pod względem morfologii pyłku. W wyniku badań okazało się, że różnice w morfologii pyłku odzwierciedlały podziały dokonane na podstawie cech morfologicznych i cytologicznych. N. Jogan z Lublany prezentował badania nad *Brachypodium pinnatum* agg. w Słowenii. Przeprowadzone badania pozwoliły stwierdzić, że na terenie Słowenii w obrębie tego gatunku występują dwa mikrogatunki: *B. pinnatum* i *B. rupestre*. Moją uwagę zwróciły również doniesienia dotyczące tworzenia baz danych (A. Strid – baza danych dotycząca flory Grecji, B. Karadi – baza danych dla flory i roślinności Jugosławii), która to działalność w czasie wszechobecnej komputeryzacji i z jednej strony szybkiego napływu informacji, a z drugiej – wielkiego zapotrzebowania na szybkie otrzymywanie informacji, jest ze wszech miar pożyteczna.

Miejscem Kongresu były tereny Międzynarodowego Centrum Kongresowego HELEXPO. Świetnie

wyposażone sale wykładowe, przestronne wnętrza oraz bardzo dobra organizacja, połączona z południowo-europejskim charakterem gospodarzy, którzy byli niesłychanie życzliwi, serdeczni i bardzo dbali o dobre samopoczucie wszystkich uczestników sprawiły, że tak ogromna liczba osób, w krótkim czasie stanowiła jedną, wielką rodzinę botaniczną. Na pewno nie miały wpływ na to miały trzy uroczyste obiady, rozpoczynające się o godz. 21, na wolnym powietrzu. Podawano na nich rozmaite specjały kuchni greckiej, a serwowane wino sprzyjało ożywionej dyskusji. Szczególnie uroczysty charakter miało spotkanie przy macedońskiej muzyce w przepięknych ogrodach Prefektury. Zachęceni przez członków zespołu folklorystycznego, tańczyliśmy wszyscy.

Nieliczna grupa (ok. 30 osób) wybrała się na wycieczkę autokarową do Dion (miejscowości leżącej u stóp Olimpu, a w czasach starożytnych będącej religijnym centrum Macedonii) oraz w masyw Olimpu (do około 2000 m n.p.m.), gdzie mogliśmy podziwiać niepowtarzalny urok miejsca zamieszkania starożytnych bogów Grecji oraz wspaniałą florę tego najwyższego (po Musale w Bułgarii) szczytu Bałkanów, liczącą ok. 1700 gatunków (w tym 55 endemitów – z czego 21 to endemity lokalne). Prowadzący wycieczkę wspomnieli tragiczną śmierć prof. B. Pawłowskiego w 1971 roku na zboczach Olimpu.

Pośród innych możliwości spędzenia wolnego czasu, którego było bardzo niewiele, można było podziwiać Saloniki nocą z pokładu pływającej wzdłuż wybrzeży Morza Egejskiego restauracji, odbyć 2-godzinną trasę samochodową po mieście, czy też zwiedzić Muzeum Sztuki Bizantyjskiej.

Uczestnicy otrzymali obfite materiały kongresowe, w tym tom streszczeń i dokładny rozkład poszczególnych sesji oraz wiele innych materiałów ilustracyjnych.

Na początku roku 1998 ma się ukazać 2-tomowy wydruk *Proceedings...* z tego Kongresu. Jednak, aby go otrzymać trzeba zapłacić aż 130 dolarów. Ponieważ tematyka Kongresu była bardzo obszerna, więc zapewne *Proceedings* będą stanowić bardzo cenną pozycję w prywatnych i publicznych bibliotekach. Można śmiało powiedzieć, że Kongres był prawdziwym sukcesem jeśli chodzi o interdyscyplinarne podejście do problemów botanicznych.

Ustalono, że następny Kongres odbędzie się za dwa lata, w 1999 r., a chęć jego zorganizowania zgłosiła Turcja. Żegnaliśmy się słowami: „do zobaczenia w Istambule”

Z ŻYCIA PTB POLISH BOTANICAL SOCIETY NEWS

POLSKIE TOWARZYSTWO BOTANICZNE
W 1996 R.

Polish Botanical Society in 1996

I. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

1. Zebrania plenarne Towarzystwa

W roku sprawozdawczym odbyły się 2 posiedzenia Zarządu Głównego, wiosenne i jesienne. Poza stałymi punktami tych spotkań (sprawozdania, przyjmowanie nowych członków itp.) omawiano na nich sprawę obchodów jubileuszu 75-lecia PTB oraz okolicznościowego wydawnictwa. Tej ostatniej sprawie poświęcono ponadto specjalne spotkanie Prezydium ZG w Łodzi.

W dniu 27.11.1996 r. odbyło się w Gdańsku zebranie Zarządu i Komitetu Organizacyjnego 51. Zjazdu PTB, który odbędzie się w Gdańsku. W skład Zarządu wchodzi: prof. W. Fałtynowicz, dr hab. M. Laśkowska, oraz dr hab. J. Szmaja. Powołano Komitet Organizacyjny 51. Zjazdu PTB i jako jego temat przewodni zaproponowano „Botanika polska u progu XXI wieku”

2. Zebrania Sekcji

Odbyły się następujące spotkania zorganizowane przez Sekcje Towarzystwa:

- Krajowy Zjazd Członków Sekcji Dendrologicznej 3–5.09.1996, Szczecin;
- Zjazd Sekcji Dendrologicznej. Szczecin 3–5.09.1996;
- Ogólnopolska Sesja Terenowa Sekcji Mikologicznej 23–26.09.1996, Zielonka k. Poznania;
- Zebranie Sekcji Ogrodów Bot. i Arboretów, Gołuchów, 16–17.05.1996;
- Posiedzenie Rady Ogrodów Bot. i Arboretów 05.96, Arboretum w Przelewicach

3. Zmiany organizacyjne.

II. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

1. Ważniejsze przedsięwzięcia planistyczno-opiniujące związane były głównie z działaniami na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego.

– Współpraca z Wydziałami Ochrony Środowiska, Konserwatorami Przyrody, Wojewódzkimi Komisjami Ochrony Przyrody i in. urzędami różnego szczebla

(np. lokalnymi pracowniami urbanistycznymi) – O. Bydgoski, Gdański, Śląski, Toruński, Krakowski, Lubelski, Łódzki, Olsztyński, Poznański, Skierniewicki, Szczeciński.

– Organizowanie szkoleń dla Strażników Ochrony Przyrody – O. Bydgoski.

– Członkowie O. Gdańskiego: współpraca z radami naukowymi Parków Narodowych Słowińskiego i P. N. „Bory Tucholskie” oraz radami naukowo społecznymi parków krajobrazowych: Trójmiejskiego, Kaszubskiego i Wdzydzkiego.

– Współpraca z Komitetem Ochrony Przyrody PAN, Komisjami Państwowej Rady Ochrony Przyrody: O. Kielecki, Łódzki, Toruński.

– Współpraca z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska w Warszawie (Prof. W. Fałtynowicz oraz Prof. K. Czyżewska – opracowanie programu monitoringu porostów i mchów w Polsce do 2005 r.).

– Członkowie O. Olsztyńskiego kontynuowali ścisłą współpracę z towarzystwem „Zielone Płuca Polski” oraz z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody w Olsztynie i Suwałkach (uczestnictwo w rewizji planów urzędzeniowych rezerwatów przyrody).

– Współpraca z różnymi organizacjami (LOP, PKE, PTPN, i in. towarzystwami naukowymi oraz fundacjami na rzecz edukacji ekologicznej i na rzecz ochrony środowiska) – Oddziały: Bydgoski, Gdański, Kielecki, Lubelski, Łódzki, Olsztyński, Poznański, Skierniewicki, Szczeciński, Toruński.

– Prace przy opracowywaniu wykazu gatunków chronionych, redagowaniu opracowań typu czerwona księga itp. – O. Krakowski, Lubelski, Szczeciński, Wrocławski.

– Współpraca ze służbami ochrony przyrody (Woj. Konserwator Przyrody i Zarząd Lasów Państwowych) – O. Gdański, Krakowski, Lubelski, Łódzki.

– Współdziałal w przygotowywaniu projektów rezerwatów przyrody i parków narodowych – O. Krakowski, Skierniewicki.

– Uczestnictwo w komisjach opracowujących zasady ochrony czynnej w terenach chronionych – O. Krakowski, Lubelski, Skierniewicki, Szczeciński.

– Współdziałal w opracowywaniu projektów udostępniania turystycznego obszarów chronionych – O. Krakowski.

– Członkostwo w radach naukowych parków narodowych i zarządach parków krajobrazowych – O. gdański, Krakowski, Lubelski, Skierniewicki, Szczeciński, Śląski, Toruński.

– Prof. I. Wojciechowski z O. Lubelskiego jest konsultantem firmy sir Alexander Gibb and Partners, projektującej sieć autostrad w Polsce.

Tabela. 1. Oddziały Polskiego Towarzystwa Botanicznego w 1996 r. (znak zapytania oznacza brak danych)

Nr	Nazwa Oddziału	Członkowie							Posiedzenia naukowe				Liczba członków wspierających
		Liczba członków			razem	przyjęto	skreślono, wystąpiło	zmarło	liczba posiedzeń	liczba referatów	Liczba prelegentów		
		zwyczajni	nadzwyczaj.	honorowi							krajowych	zagranicznych	
1.	Białostocki	0	0	0	16	0	0	0	2	5	5	0	0
2.	Bydgoski	10	25	0	35	0	0	0	1	7	1	?	0
3.	Gdański	53	8	1	62	11	0	0	9	8	8	0	0
4.	Kielecki	28	3	0	31	2	0	0	2	2	2	0	0
5.	Krakowski	126	10	1	137	2	8	1	28	33	30	5	0
6.	Lubelski	102	0	2	104	8	3	1	17	17	18	3	0
7.	Łódzki	62	38	1	101	10	0	1	14	?	9	1	1
8.	Olsztyński	33	10	0	43	3	0	0	5	4	?	?	0
9.	Poznański	141	71	0	212	3	0	0	23	23	23	0	0
10.	Skierniewicki	35	7	1	45*	0	0	1	13	13	24	1	1
11.	Szczeciński	18	22	0	40	1	0	1	4	6	6	0	2
12.	Śląski	35	26	0	61	7	0	0	11	12	11	2	0
13.	Toruński	41	13	1	55	3	1	0	16	16	12	3	0
14.	Warszawski	215	63	5	283	2	0	1	21	8	9	0	3
15.	Wrocławski	97	17	2	114	1	1	2	12	12	12	2	0
	RAZEM	996	313	14	1339	53	13	8	178	166	170	17	7

2. Przykłady zakończonych, finansowanych przez Towarzystwo prac naukowo-badawczych.

Towarzystwo nie finansuje projektów badawczych – inicjuje jedynie niektóre wspólne przedsięwzięcia (np. Program badawczy „Crypto” realizowany w Puszczy Białowieskiej). Zarząd Główny koordynuje ponadto plany pracy sekcji i oddziałów.

3. Przykłady ważniejszych konferencji, sympozjów i kolokwiów krajowych mających istotne znaczenie dla środowiska naukowego i rozwoju określonych dyscyplin naukowych, które współorganizowali lub w których uczestniczyli Członkowie Towarzystwa.

– 32. Zjazd Polskiego Towarzystwa Biochemicznego w Krakowie (udział członków O. Białostockiego).

– Konferencja krakowskiego oddziału PAN poświęcona zastosowaniu kultur *in vitro* w fizjologii roślin (uczestnictwo Członków Sekcji Fizjologii i Biochemii Roślin).

– IV Forum Ochrony Środowiska „Zrównoważony

rozwój naszą szansą”, Bydgoszcz 22.04.1996 (O. Bydgoski, 3 uczestników).

– II Ogólnopolskie Spotkanie Naukowe „Taksonomia, kariologia i rozmieszczenie traw w Polsce”, 14–15.11.1996 r., IB PAN Kraków (udział członków O. Bydgoskiego, Krakowskiego, Olsztyńskiego).

– Konferencja „Metody monitoringu torfowisk”, Drawno, Drawieński PN, 24–25.09.1996 (udział członków O. Gdańskiego, Łódzkiego, Olsztyńskiego).

– VI Ogólnopolska Konferencja Biologii Komórki, Lublin, 12–14.09.1996 (przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Konferencji – prof. dr hab. Tadeusz Zawadzki z O. Lubelskiego, 400 uczestników, 28 referatów, 1 wykład, 301 posterów, 7 prelegentów zagranicznych).

– XV Międzynarodowe Sympozjum Fykologiczne „Fykologiczne rozpoznanie Roztocza – części Euroregionu Bug”, Lublin-Roztocze, 4–7.05.1996 (75 uczestników, 2 prelegentów zagranicznych, 7 referatów).

Tabela 2. Sekcje Polskiego Towarzystwa Botanicznego w 1996 (znak zapytania oznacza dane niepewne lub ich brak).

Nr	Sekcja	Data wyboru obecnych władz	Liczba członków	Spotkania ogólnosekcyjne			Udział w spotkaniach międzynarodowych	
				liczba spotkań	śred. liczba uczestników	liczba referatów i posterów	liczba spotkań	liczba osób
1.	Anatomii, Cytologii i Embriologii Roślin	7.11.1992	91		?	?	?	?
2.	Briologiczna	06.1995	?	3		3	?	?
3.	Dendrologiczna	8.06.1994	120	1	80	16	?	?
4.	Fizjologii i Biochemii Roślin	15.09.1994	272	2	184	28	2	?
5.	Fykologiczna	10.05.1996	105	1	62	7	1	4
6.	Geobotaniki i Ochrony Szaty Roślinnej	03.1995	120	3	ok. 250	?	?	?
7.	Historii Botaniki	25.04.1996	30	?	?	?	1	2
8.	Kultur Tkankowych Roślin	23.09.1994			?			
9.	Lichenologiczna	28.06.1995	38	?	?	?	1	3
10.	Mikologiczna	27.06.1995	123				1	2
11.	Ogrodów Botanicznych i Arboretów	23.09.1993	67	0	0	0	1	?
12.	Paleobotaniczna	13.03.1994	35	?	?	?	9	11

tów, 24 postery, organizatorzy: prof. dr hab. Tadeusz Skowroński z O. Lubelskiego, udział członków O. Kieleckiego, Lubelskiego).

– Międzynarodowe Sympozjum Roślin Pastewnych, Radzików, 7–8.10.1996 (udział członków O. Kieleckiego).

– Krajowa Konferencja Naukowa „Ginące i zagrożone gatunki flory segetalnej”, Łódź, 20–21.06.1996 (udział członków O. Łódzkiego).

– Konferencja „Problemy kształtowania obszarów wiejskich”, SGGW Warszawa, 20–22.06.1996 (udział członków O. Łódzkiego).

– II Krajowa Konferencja z cyklu „Ochrona przyrody a turystyka”, Poznań-Puszczykowo, 9–11.09.1996 (udział członków O. Łódzkiego).

– Sympozjum zorganizowane przez Zarząd Parków Krajobrazowych w Gdańsku, Schodno, 28.09.1996 (udział członków O. Gdańskiego).

– Sympozjum Geobotaniczne na temat „Mapy roślinności rzeczywistej Polski”, Warszawa, listopad 1996 (udział członków O. Olsztyńskiego).

– Ogólnopolska Konferencja „Oddziaływanie metali śladowych na organizmy”, Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu, 24–25.06.1996 (udział członków O. Poznańskiego).

– II Seminarium Odrzańskie poświęcone aspektom

badawczym Bramy Morawskiej, Ostrawa, 2–4.09.1996 (współuczestnictwo w organizacji – mgr J. Parusel, członek O. Śląskiego).

– Ogólnopolska Konferencja „Dwa oblicza tlenu”, Warszawa, 26.04.1996 (współorganizatorzy – członkowie Sekcji Fizjologii i Biochemii Roślin).

– Wspólne posiedzenie O. Krakowskiego PTB i Sekcji Historii Botaniki „The role of botanic garden of Leiden in the development of botany at the time of Renaissance”.

– Sesja naukowa dla uczczenia 200. rocznicy śmierci ks. Krzysztofa Kluka, Ciechanowiec, 30.06.–02.07.1996 (udział członków Sekcji Historii Botaniki).

III. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE POPULARYZACJI WIEDZY BOTANICZNEJ

– Współorganizowanie i przeprowadzanie eliminacji Olimpiady Biologicznej (członkowie O. Białostockiego, Gdańskiego, Kieleckiego, Krakowskiego).

– Współpraca z Fundacją Edukacji Ekologicznej Wsi w Krośnie w programie edukacyjnym „Czysta Wisła i rzeki Przymorza” – prof. W. Fałtynowicz, który jest koordynatorem monitoringu zanieczyszczenia powietrza w kraju.

– Monitoring aeropalinologiczny oraz współpraca z lekarzami w zakresie profilaktyki i leczenia alergii pyłkowych – O. Gdański.

– Szkolenia dla nauczycieli różnych typów szkół – O. Gdański, Lubelski, Łódzki.

– Prowadzenie zajęć, szkoleń i konsultacji dla nauczycieli i uczniów różnych typów szkół, studentów i słuchaczy studiów podyplomowych – O. Bydgoski, Gdański, Łódzki, Lubelski.

– Sekcja Dendrologiczna – „Dni Różaneczników i Azalii” w Arboretum Kórnickim, 1–2.06.1996 oraz O. Łódzki: XIII Konkurs Dendrologiczny „Znam drzewa i krzewy” (wraz z LOP).

– Wykłady dla leśników, strażników ochrony przyrody, przewodników PTTK, pracowników szpitali – O. Bydgoski, Gdański, Łódzki.

– Opracowanie przewodnika „Najatrakcyjniejsze jeziora lobeliowe w województwie śląskim” – O. Gdański.

– Wykłady oraz prelekcje na temat zagrożenia krajowej oraz lokalnej roślinności – O. Kielecki.

– Wycieczki botaniczne dla pracowników nauki, studentów i in., zajęcia i prowadzenie studenckich obozów naukowych – O. Kielecki, Lubelski, Łódzki.

– Udział w edukacyjnych programach telewizyjnych i audycjach radiowych, wywiady prasowe (ogólnie współpraca z mass-mediami) – O. Kielecki, Krakowski, Lubelski, Łódzki.

– Cykl popularizatorskich wykładów zorganizowanych w Ogrodzie Botanicznym UJ – O. Krakowski.

– Produkcja i rozpowszechnianie filmów video o tematyce botanicznej – O. Krakowski.

– Wystawy – O. Lubelski (Wśród mchów i paproci), Łódzki (grzyby).

– Współpraca z Polskim Klubem Ekologicznym, LOP, Bydgoskim Centrum Edukacji Ekologicznej – O. Bydgoski, Gdański, Lubelski.

IV. WSPÓŁPRACA NAUKOWA Z ZAGRANICĄ

Odziały:

Międzynarodowy Kongres FESPP we Florencji (członkowie O. Białostockiego, Poznańskiego, Śląskiego, Toruńskiego, Wrocławskiego), 9–13.09.1996.

”Launching meeting of the European Pollen Monitoring Programme”, 4–8.07.1996, Oulanka, Hailuoto, Finlandia – prof. M. Latała z O. Gdańskiego prowadziła jedną z grup dyskusyjnych.

XIII Congress of the International Union of Prehistoric and Protohistoric Sciences, Forlì, Włochy, 8–14.09.1996 – 2 osoby z O. Gdańskiego – postery; członkowie O. Wrocławskiego.

III Symposium of International Association for Lichenology (IAL 3) „Progress and problems in lichenology in the nineties”, Salzburg, Austria, 1–7.9.1996 – 2 osoby z O. Gdańskiego, 2 postery.

Członkowie O. Gdańskiego prowadzą współpracę m. in. z: European Aeroallergene Network w Wiedniu, obejmującą regularne przysyłanie danych z monitoringu aeropalinologicznego; z Palynological Laboratory, Swedish Museum of Natural History w Sztokholmie, z Nordic Lichen Society i in.

O. Łódzki – Konferencja mikologów krajów nadbałtyckich, 06.1996, Ryga (1 referat).

„Anthropisation and Environment of rural settlements – flora and vegetation. II”, 24–28.07.1996, Tarcal, Szerencs, Tokaj, Węgry.

Prof. M. Ławrynowicz pełni funkcję prezydenta European Council for Conservation of Fungi z siedzibą w Sienie.

1st European Phycological Congress, Cologne, 11–18.08.1996 – dr Adam Latała (prezentacja posteru).

Air Pollution and Climate Change. Effects on Forest Ecosystem. Riverside, California, USA, 5–9.02.1996 (1 osoba z O. Poznańskiego).

Stress Factors and Air Pollution. Florencia, Włochy, 14–19.09.1996 (2 osoby z O. Poznańskiego).

Udział 1 osoby z O. Poznańskiego w ekspedycji naukowej na pustyni Kyzyl-Kum, Samarkanda, Uzbekistan, 25.10–14.11.1996.

Stała współpraca z Wszchrosyjskim Instytutem Hodowli Roślin (St. Petersburg) – współautorstwo serii *Theoretical Basis of Plant Breeding* (członkowie O. Poznańskiego).

Zaprogramowanie i prowadzenie wycieczki w Dolinie Dolnej Odry dla studentów z Hochschule Eberswalde – maj 1996 – 4 członków O. Szczecińskiego.

Współpraca z Technicznym Uniwersytetem w Berlinie – wspólne badania geobotaniczne w polskoniemieckim Parku Doliny Dolnej Odry (O. Szczeciński).

Współpraca z niemiecką Dyrekcją Parku Narodowego „Unteres Odertal” w Schwedt (O. Szczeciński).

Współpraca z Uniwersytetem w Utrechcie, Holandia – wspólne badania naukowe, publikacje (O. Szczeciński).

European Symposium of Spring Ecology and Conservation, Münster, RFN, 6–10.03.1996 (O. Szczeciński).

7th International Conference on Arabidopsis Research, Londyn 23–27.06.1996 (uczestnictwo: O. Śląski).

Mgr Ewa Gućwa z O. Śląskiego uczestniczyła w

kursie praktycznym – Techniques in Arbuscular Mycorrhiza Research, University of York, UK, 9–15.09.1996.

Prof. dr hab. Zygmunt Hejnowicz z O. Śląskiego wygłosił referat na „International Workshop on Plant Biology in Space”. Königswinter, Niemcy 24–27.06.1996.

Ogólnopolska Wyprawa na Antarktydę (od listopada 1995, dr hab. Adam Barcikowski z O. Toruńskiego – kierownik naukowy).

Konferencja „Eurodendro 96”, Lozanna – Moudon 2–5.05.1996 (dr Andrzej Zieliński z O. Toruńskiego).

Prof. dr hab. Andrzej Tretyn z O. Toruńskiego – nawiązanie współpracy i wymiana doświadczeń z ośrodkami naukowymi w Anglii, Niemczech i Szwajcarii, przełom września i października 1996.

Prof. dr hab. Beata Zagórska-Marek z O. Wrocławskiego – wykład w Institute of Plant Genetics, Gatersleben, Niemcy, 11.1996.

IV Konferencja na temat taksonomii roślin w Barcelonie – czynny udział dr hab. Janiny Dąbrowskiej z O. Wrocławskiego, 09.1996.

Sekcje:

Członkowie Sekcji Anatomii, Cytologii i Embriologii Roślin (ok. 20 osób) są członkami International Association of Sexual Plant Reproduction Research.

Udział członków Sekcji Fizjologii i Biochemii Roślin w konferencjach i sympozjach: NATO Advanced Research Workshop, Chania, 9–13.06.1996, Kreta (6 członków Sekcji, 4 referaty, 5 doniesień plakatowych); X FESPP Congress, Florencja, 9–13.09.1996; Sekcja należy do Federacji Europejskich Towarzystw Fizjologii Roślin FESPP.

Prof. Jadwiga Siemińska i Prof. Barbara Kawecka z Sekcji Fykologicznej są członkami Zarządu International Phycological Society, a Prof. J. Siemińska jest również członkiem komitetu organizacyjnego VI International Phycological Congress, który odbędzie się w 1997 r. w Holandii. Przedstawicielem polskich fykologów w Komitecie Organizacyjnym I Kongresu Europejskich Fykologów w Kolonii (Niemcy, 1996) była Prof. J. Siemińska.

Udział członków Sekcji Historii Botaniki w sympozjum „Significato dei musei scientifici alle soglie del terzo millennio”, Neapol, Włochy, 24.09.1996, zwiedzanie zakładów naukowych prowadzących badania nad historią botaniki w Niemczech (dr hab. A. Zemanek: 3–31.10.1996, Monachium), współpraca z Ogrodami Botanicznymi w Lejdzie (Holandia) i Rzymie (Włochy) nad botaniką w czasach Renesansu – dr hab. A. Zemanek.

Sekcja Lichenologiczna współpracuje z nastę-

pującymi instytucjami i organizacjami: British Lichen Society, Nordic Lichen Society, Bryologicko-Lichenologicke Sekce CBS (Česka Botanická Společnost), Societa Lichenologica Italiana, International Association for Lichenology. Członkowie Sekcji (prof. J. Fabiszewski, mgr J. Miądlkowska, mgr B. Sągin) brali aktywny udział w III Sympozjum International Association for Lichenology.

Udział członków Sekcji Mikologicznej w programie międzynarodowym „Copernicus” (polsko-czesko-włoskim) dotyczącym grzybów występujących w dąbrowach (Profesorowie: M. Ławrynowicz, M. Lisiewska, A. Skirgiełło, W. Wojewoda); udział w sesji w Sheffield (UK). Prof. dr A. Skirgiełło – Przewodnicząca Komisji d/s Organizacyjnych Europejskich Kongresów Mikologicznych (Holandia 1995); prof. dr M. Ławrynowicz – Prezydent European Council for Conservation of Fungi (siedziba w Sienie). Udział w Konferencji mikologów krajów śródziemnomorskich oraz w Konferencji mikologów krajów bałtyckich w Rydze.

Przedstawiciele Zarządu oraz członkowie Sekcji Ogródów Botanicznych i Arboretów brali udział w II Międzynarodowym Sympozjum „Stare parki i problemy ich ochrony” – arboretum Sofiówka – Humań (Ukraina), 18–21.09.1996 oraz w obchodach 200-lecia Sofiówki (22–23.09.1996).

Udział członków Sekcji Paleobotanicznej w konferencjach i sympozjach: The Fifth Conference of the International Organisation of Paleobotany, Santa Barbara, USA, 30.06–13.07.1996, Konferencja organizacyjna Steering Committee (ELDP), Strasburg, Francja, 18–21.04.1996, IX International Palynological Congress Houston, Texas, 23–28.06.1996, ponadto udział w opracowaniu „Bibliography of European Paleobotany and Palynology 1994–1995” (doc. dr hab. E. Zastawniak – koordynator dla Polski, Czech i Słowacji), vice-przewodnictwo w Advisory Board Europejskiej Bazy Danych Palinologicznych EPD (prof. dr hab. M. Ralska-Jasiewiczowa), członek zagr. korespondent Sociedad Cubana de Alergologia – Prof. dr hab. L. Stuchlik, regularna wymiana danych aeropalinologicznych – Palynological Laboratory, Swedish Museum of Natural History – Stockholm (prof. dr hab. M. Latałowa, mgr M. Góra).

V. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

W 1996 roku Towarzystwo prowadziło działalność wydawniczą korzystając z pomocy finansowej KBN. Z funduszy przyznanych na 1996 r. wydano ogółem ok. 200 arkuszy wydawniczych:

Tabela 3. Wpływ nabytków Biblioteki PTB opracowanych w roku sprawozdawczym.

Wydawnictwa		Wymiana		Dary	Pren., wyd. PTB	Razem vol.	Wartość zł
		zagranica	polska				
zwarTE	książki						
	odbitki			3		3	
ciągłe	tytuły (vol.)	124	7	1	6	138	15370,33
		169	8	1	7	185	
	egzemplarze	407	31	1	15	454	
Razem						188	15370,33

- *Acta Societatis Botanicorum Poloniae* vol. 65, z. 1/2 oraz 3/4 (łącznie 57 arkuszy).
- *Wiadomości Botaniczne* vol. 40, z. 1/2 i 3/4 (łącznie 31 arkuszy).
- *Acta Mycologica* vol. 31, z. 1 i 2 (łącznie 19 arkuszy).
- *Acta Agrobotanica* vol. 49, z. 1/2 (łącznie 12 arkuszy).
- *Rocznik Dendrologiczny* vol. 44 (łącznie 13 arkuszy).
- *Monographiae Botanicae* vol. 79 (łącznie 11 arkuszy).
- *Biuletyn Ogrodów Botanicznych, Muzeów i Zbiorów* (łącznie ok. 10 arkuszy).
- *Erica* vol. 7 – ok. 6 arkuszy.

Publikacje książkowe:

- praca zbiorowa: *50 lat Polskiego Towarzystwa Botanicznego na Ziemi Łódzkiej* (12 arkuszy).
- Faliński J. B., Mułenko W., Majewski T. – *Cryptogamous plants the forest communities of Białowieża National Park. I. Functional groups, analysis and general synthesis* (25 arkuszy).

Funkcje redaktorów naczelnych poszczególnych wydawnictw PTB pełnią obecnie następujące osoby:

- prof. dr hab. Jerzy Fabiszewski – *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*,
- dr hab. Bogdan Zemanek – *Wiadomości Botaniczne*,
- prof. dr Alina Skirgiełło – *Acta Mycologica*,
- prof. dr hab. Marian Saniewski – *Acta Agrobotanica*,
- prof. dr hab. Mieczysław Czekalski – *Rocznik Dendrologiczny*,
- prof. dr hab. Krystyna Czyżewska – *Monographiae Botanicae*,
- doc. dr hab. Jerzy Puchalski – *Biuletyn Ogrodów Botanicznych, Muzeów i Zbiorów*,
- prof. dr hab. Mieczysław Czekalski – *Erica*.

Działalność wydawniczą prowadziły również oddziały i sekcje Towarzystwa. Członkowie O. Krakowskiego wydali 3 numery Biuletynu Informacyjnego zawierającego programy posiedzeń „czwartkowych” oraz bieżące informacje. Podobne biuletyny wydają niektóre inne oddziały oraz sekcje.

VI. BIBLIOTEKA PTB

1. Stan księgozbioru

Opracowany księgozbiór Biblioteki wynosi: 6337 vol. wydawnictw zwartych (w tym 19 starodruków), 18023 odbitek i broszur, 19527 vol. 795 tytułów wydawnictw ciągłych,

2. Gromadzenie zbiorów

Wpływ nabytków opracowanych w roku sprawozdawczym przedstawia tabela 3.

VII. DANE LICZBOWE O DZIAŁALNOŚCI STATUTOWEJ TOWARZYSTWA W 1996 ROKU

W roku sprawozdawczym Towarzystwo liczyło 1339 członków, w tym 996 zwyczajnych, 313 nadzwyczajnych i 14 honorowych; przyjęto 53 nowych członków, skreślono lub wystąpiły z PTB 13 osoby.

Siedmiu członków Towarzystwa zmarło (mgr Zbigniew Fortuna – O. Łódzki, prof. Jan Grzybek – O. Krakowski, prof. Zygmunt Popiołek – O. Lubelski, prof. Kazimierz Słowik – O. Skierniewicki, prof. S. Tołpa – O. Wrocławski, dr Donatylla Zembrzuska – O. Szczeciński, mgr Leonia Kalinowska – O. Warszawski).

- Zebrania Zarządu Głównego: 2 oraz 4 spotkania Prezydium;
- Zebrania oddziałów: 178;

- Działalność naukowa została szczegółowo omówiona w tekście sprawozdania.
 - Upowszechnianie nauki:
 - a/ odczyty i prelekcje (w 4 oddziałach i 1 sekcji);
 - b/ audycje radiowe, telewizyjne, artykuły prasowe (w 8 oddziałach i 4 sekcjach);
 - c/ wystawy (w 4 oddziałach i 5 sekcjach);
 - d/ kursy, konkursy, olimpiady (w 9 oddziałach i 4 sekcjach);
 - e/ wycieczki botaniczne (w 9 oddziałach i 2 sekcjach);
 - f/ konsultacje, ekspertyzy (w 2 oddziałach i 2 sekcjach);
 - g/ inne formy tej działalności (w 6 oddziałach i 2 sekcjach).
 - Biblioteka PTB.
- Stan księgozbioru na dzień 31 grudnia 1996:
- a/ 6337 vol. wydawnictw zwartych (w tym 19 starodruków);
 - b/ 18023 odbitek i broszur;
 - c/ 19527 vol. i 795 tytułów wydawnictw ciągłych;
 - d/ łączna wartość księgozbioru – 15370,33 zł.
- Pozostałe informacje syntetyczne zawarte są w tabelach I i 2.

Zbigniew MIREK, Lucyna MUSIAŁ

**XVI SYMPOZJUM SEKCJI FIKOLOGICZNEJ
PTB
(WDZYDZE KISZEWSKIE, 9–11 MAJA 1997)**

**16th Symposium of the Phycological Section,
Polish Botanical Society
(Wdzydze Kiszewskie, Poland, 9–11 May 1997)**

Nadzwyczajną frekwencją cieszył się ten zjazd na Kaszubach poświęcony przyczynom i skutkom zakwitów sinic i innych glonów. Na zjazd zorganizowany przez Pracownię Ekologii Roślin Morskich Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego pod kierunkiem Rektora prof. Marcina Plińskiego, przybyły 92 osoby.

W chłodnej, pochmurnej pogodzie w przejeździe z Gdańska zwiedzono – pod przewodnictwem dr Joanny Picińskiej-Fałtynowicz – Jar Rzeki Raduni i jezioro Dobrogoszcz (i zebrano próbki glonów), w silnym wietrze zdobyto wieżę widokową na szczycie Wieżyca, a już w słonecznym rozporządzeniu odwiedzono interesujący „Kaszubski Park Etnograficzny” usytuowany w pobliżu miejsca zakwaterowania we Wdzydzach Kiszewskich, kończąc tam zwiedzanie degustacją specjałów kaszubskiej kuchni.

Na wieczornym tradycyjnym ognisku tradycyjne

pieczenie kiełbasy miało słabe wzięcie, gdyż przedtem zaserwowano nam pieczonego dzika, którego smakowite porcje nadzwyczaj kruchej mięsa cieszyły się ogromnym powodzeniem. Zapalki do podpalenia ogniska w następnym roku przekazano ośrodkowi szczytowskiemu, na ręce dr W. Kowalskiego i prof. A. Witkowskiego.

W sobotę, 10 maja, po otwarciu obrad przez Rektora Plińskiego i Przewodniczącego Sekcji prof. Iwonę Wojciechowską, wspomnienie o niedawno zmarłym, ogólnie cenionym i lubianym prof. Andrzejowi Batce wygłosiła dr Hanna Werblan-Jakubiec.

Główna sesja zjazdu miała za cel upamiętnienie zagrożenia, jakie niosą z sobą nasilające się coraz bardziej zakwity sinic, których toksyczne szczepy stanowią często zagrożenie dla zdrowia i życia zwierząt (w tym bydła, psów, ptaków i ryb), a także i ludzi; szkodliwe mogą też być dla roślin. Prof. Geoffrey A. Codd z Uniwersytetu w Dundee w Szkocji w swoim wiodącym referacie zestawiał liczne przypadki udowodnionych zatruczeń ludzi nawet śmiertelnych z Europy, Afryki, Ameryki Północnej i Południowej oraz Australii. Wykryto już obecnie ponad 20 hepatotoksyn, neurotoksyn, cytotoxyn i innych biologicznie czynnych substancji u planktonowych sinic powodujących zakwity w wodach słodkich i w morzach, często w zbiornikach zaporowych wykorzystywanych przez wodociągi. Substancje te, uwalniane zwykle przy rozkładaniu się zakwitów, są bardzo trudne do usunięcia; przechodzą przez filtry i ulegają rozkładowi dopiero po kilku miesiącach. Szereg państw, w tym Wielka Brytania, kraje skandynawskie i Australia, wprowadziło już monitorowanie powstawania zakwitów sinicowych, aby móc na czas ostrzegać przed picciem skażonej wody, kąpielą i używaniem takiej wody w rolnictwie. Prowadzi się też badania nad sposobami powstrzymania powstawania zakwitów i rozkładania toksyn, oraz kontroluje warunki prowadzące do powstawania zakwitów. Duże znaczenie przywiązuje się też do informowania społeczeństwa o możliwym niebezpieczeństwie i do sporządzania programów edukacyjnych.

Poinformowano zebranych o obserwowanych od stu lat przypadkach chorób ludzi, które były wywołane przez zakwit *Nodularia spumigena* w Zatoce Gdańskiej i w jeziorach przymorskich (prof. Pliński, mgr Anna Musiał, mgr Bogdan Ostrowski) i o obecności toksyn w latach 1993–1996 w wodzie Sulejowskiego Zbiornika zaporowego, wyprodukowanych przez zakwit *Microcystis aeruginosa* i *M. viridis* (mgr Małgorzata Tarczyńska, mgr Maciej Zalewski). Prowadzi się też badania nad przyczynami powstawania i

obumierania zakwitów *Anabaena flos-aquae* (prof. Lubomira Burchardt).

Następne dwie sesje referatowe i sesja posterowa dotyczyły rozmaitych, zawsze interesujących wiadomości „Z naszych pracowni”. Była też możliwość oglądania pod mikroskopami materiałów zebranych w czasie wycieczki, a także zebranych przy innych okazjach. Szereg osób korzystało z obecności wytrawnego diatomologa prof. Horsta Lange-Bertalota z Frankfurtu, by skonsultować lub sprawdzić swe oznaczenia trudniejszych gatunków okrzemek.

Pod wieczór odbyło się zebranie członków Sekcji, na którym m.in. uchwalono wniosek, by do Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, do Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej oraz do służb weterynaryjnych skierować wniosek o podjęcie monitorowania zakwitów sinicowych i akcji uświadamiania społeczeństwa o zagrożeniach, jakie niosą z sobą zakwity sinic. W poczet Sekcji przyjęto 13 nowych członków.

Na uroczystej kolacji przedstawiono komisyjne oceny pokazanych posterów: opracowanie dr Barbary Pawlik-Skowrońskiej, mgr Jacka Pirszla i prof. Tadeusza Skowrońskiego p.t. „Wykorzystanie właściwości sorpcyjnych glonów planktonowych do usuwania Cd, Zn, Cu i Pb” zyskało pierwsze miejsce i nagrodę „puchar prezesa”; dwa równorzędne opracowania: prof. Petriego Eloranty (z Finlandii) p.t. „Water blooms – which make them?” i dr Teresy Bednarz i doc. Aleksandry Starzeckiej p.t. „Mikrobiologiczne procesy zachodzące w Zbiorniku Dobczyckim w czasie wiosennego zakwitu glonowego” zdobyły drugie miejsce i uścisk ręki prezesa. Tańce trwały do późnych godzin nocnych.

W ostatnim dniu zjazdu, nadal przy pięknej pogodzie, odbył się rejs statkiem po Jeziorach Wdzydzkich i powrót do Gdyni trasą wiodącą przez najpiękniejsze zakątki Szwajcarii Kaszubskiej.

To bardzo udane spotkanie zostało zorganizowane przy współudziale hojnych sponsorów i ofiarodawców, którzy zostali wymienieni w wydrukowanym programie Sympozjum. Program ten, zawierający też streszczenia referatów, doniesień i posterów, a wraz z nim liczne foldery i przewodniki krajoznawcze, a też i wręczone wszystkim kaszubskie pamiątki, stanowiąc będą trwałe i przydatne przypomnienie.

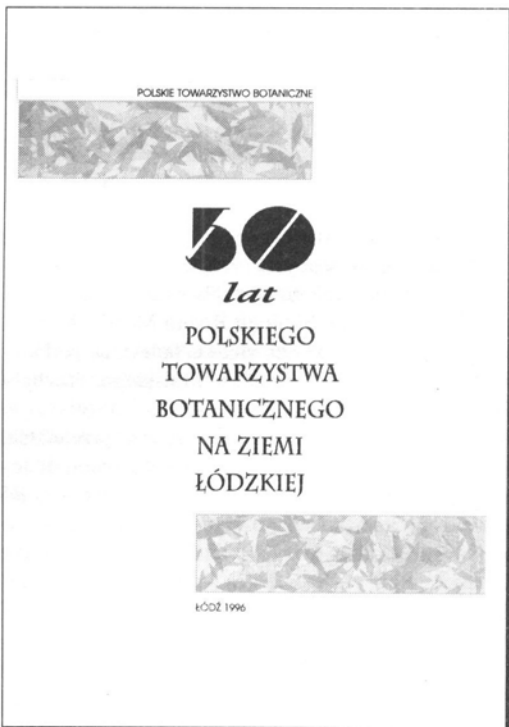
Jadwiga SIEMIŃSKA

50 LAT POLSKIEGO TOWARZYSTWA BOTANICZNEGO NA ZIEMI ŁÓDZKIEJ

50 years of the Polish Botanical Society in Łódź Region

W 1995 roku botanicy łódzcy zrzeczeni w Polskim Towarzystwie Botanicznym obchodzili 50-lecie istnienia swego Oddziału, utworzonego w kilka zaledwie miesięcy od powstania Uniwersytetu Łódzkiego. Jednym z ostatnich akcentów obchodów jubileuszowych była uroczysta sesja, na której m.in. przedstawiono dorobek członków tego Oddziału [por. Jakubowska-Gabara, *Wiad. Bot.* **40**(3/4): 97–99].

Niedawno ukazały się drukiem, w specjalnym wydawnictwie PTB i Uniwersytetu Łódzkiego, materiały zaprezentowane na sesji jubileuszowej. Publikację zatytułowaną *50 lat Polskiego Towarzystwa Botanicznego na Ziemi Łódzkiej* (Łódź 1966) zredagowali Krystyna Czyżewska i Janusz Hereźniak. Na treść tej publikacji składają się artykuły kilku autorów. Rozpoczyna M. Ławrynowicz artykułem o historii Polskiego Towarzystwa Botanicznego i jego znaczeniu na tle towarzystw naukowych w Polsce. Następny artykuł, napisany przez J. Jakubowską-Gabarę, charakteryzuje działalność Oddziału w okresie 50 lat. Dalsza część to

1. Franciszek X. Skupieński
1945 - 1961

2. Waclaw Moycho
1961 - 1963

3. Jakub Mowszowicz
1963 - 1971

4. Waclawa Maciejewska-Potapczyk
1971 - 1976

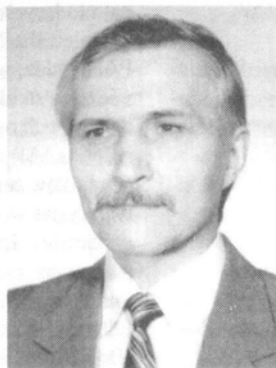
5. J. Stanislaw Knypl
1976 - 1983

6. Maria Ławrynowicz
1983 - 1989

7. A. Urszula Warcholińska
1989 - 1992

8. Mirosław Godlewski
1992 - 1995

9. Janusz Hereźniak
od 1995

Fot. 1. Przewodniczący Oddziału Łódzkiego PTB.

Phot. 1. Presidents of the Łódź Division, Polish Botanical Society.

szczegółowe omówienia dokonań botaników łódzkich w kilku specjalnościach, autorstwa M. J. Olszewskiej, M. Kwiatkowskiej, J. S. Knypla, K. Czyż-

wskiej, E. Andrzejewskiej-Golec, W. Jaroniewskiego i J. Krzemińskiej-Fredy. Ostatni rozdział, przygotowany przez J. Hereźniaka, jest szczególnie zajmujący.

Zawarto w nim dokumentację fotograficzną złożoną ze 113 zdjęć, na których utrwalono różne wydarzenia z historii Oddziału. Tę „podróż sentymentalną” rozpoczynają fotografie dotychczasowych przewodniczących Oddziału (Fot. 1), a kończą zdjęcia z uroczystości jubileuszowych w grudniu 1995 r. Lektura tego rozdziału będzie z pewnością dla Czytelników bardzo interesująca, może nawet wzruszająca, bowiem przypomniano tu sylwetki znakomych, zasłużonych botaników, wielu już, niestety, nieżyjących.

Ta starannie przygotowana, wartościowa publikacja, uzmysławia jak bardzo znaczące są osiągnięcia naukowe, organizacyjne oraz w zakresie popularyzacji wiedzy botanicznej członków Oddziału Łódzkiego PTB, przedstawia ważną rolę, jaką odgrywa Oddział w kraju, a także wkład, jaki wnieśli jego członkowie do botaniki europejskiej. Z pewnością jej ukazanie się przyczyni się do rozpowszechnienia wiedzy o bogatej historii Łódzkiego Oddziału PTB wśród botaników polskich, zwłaszcza młodszego pokolenia.

Stefania LOSTER

**SESJA NAUKOWA SEKCJI
PALEOBOTANICZNEJ PTB
ORAZ WYBORY ZARZĄDU SEKCJI
(WARSZAWA, 17 MAJA 1997)**

**Scientific Session of the Palaeobotanical Section of
the Polish Botanical Society and the election of a new
board (Warsaw, Poland, 17 May 1997)**

Sesja Naukowa Sekcji Paleobotanicznej Polskiego Towarzystwa Botanicznego odbyła się w Warszawie, w gościnnych progach Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk. W sesji wzięło udział 47 paleobotaników i palynologów z całej Polski, w tym 33 członków PTB.

Do programu zgłoszono 23 referaty, z których wygłoszono 22. Ze względu na liczne zgłoszenia czas poszczególnych wystąpień musiał zostać ograniczony do 15 minut, praktycznie nie było zatem czasu na dyskusję. Organizatorzy postanowili jednak zmieścić cały program w jednym dniu ze względów finansowych.

Sesję otworzyła dotychczasowa Przewodnicząca, doc. dr hab. E. Zastawniak. Przybyłych gości powitała w imieniu Dyrekcji Muzeum Ziemi PAN pani mgr Zofia Baranowska-Zarzycka. Potem zebrani uczcili minutą ciszy pamięć dwójga wybitnych paleobotaników, zmarłych w 1997 roku. Byli to doc. dr hab. Maria Reymanówna, emerytowany pracownik Instytutu Botaniki im. W. Szafera PAN w Krakowie, wybitny znawca flor mezozoiku, wieloletni sekretarz Sekcji

Paleobotanicznej PTB oraz prof. dr hab. Klemens Kępczyński, znakomity botanik, fitosocjolog i palinolog, związany z Uniwersytetem im. Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W pierwszej części Sesji przewodniczyła obradom dr Zofia Janczyk-Kopikowa. Pierwszą prelegentką była dr Krystyna Juchniewicz, która podsumowała 50 lat działalności Pracowni Paleobotanicznej Muzeum Ziemi PAN. Opracowanie to zostało przygotowane w związku z przypadającą w tym roku 75. rocznicą założenia Polskiego Towarzystwa Botanicznego.

Kolejne punkty programu obejmowały następujące komunikaty:

„Badania aeropalinologiczne w Trójmieście” (M. Góra; Kat. Ekologii Roślin i Ochrony Przyrody UG), „Stan badań nad współczesnymi spektrami pyłkowymi osadów powierzchniowych południowego Bałtyku” (J. Zachowicz; PIG, Oddz. Geologii Morza, Sopot), „Dobowe wahania występowania ziarn pyłku wybranych taksonów” (I. Kasprzyk; Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Rzeszowie), „Badania aerobiologiczne pyłku roślin i zarodników grzybów na transekcje północ-południe w latach 1995–1996” (K. Szczepanek; Inst. Botaniki UJ), „Wstępne wyniki badań archeobotanicznych średniowiecznego Kołobrzegu” (M. Badura; Kat. Ekologii Roślin i Ochrony Przyrody UG), „Badania archeobotaniczne w Elblągu (J. Jarośnińska; Kat. Ekologii Roślin i Ochrony Przyrody UG)”, „Nowe dane o historii roślinności zapisanej w najmłodszych osadach biogenicznych z Pomorska” (I. Okuniewska-Nowaczyk; Inst. Archeologii i Etnologii PAN, Oddz. w Poznaniu), „Historia działalności człowieka w okolicach Giecza i jeziora Baba w świetle analizy pyłkowej” (K. Milecka; Inst. Badań Czwartorzęd UAM), „Zmiany szaty roślinnej pod wpływem czynników antropogenicznych w czasie ostatnich 4 tysięcy lat w okolicy Jeziora Klasztornego” (B. Norzykiewicz; Inst. Geografii UMK), „Antropogeniczne przemiany szaty roślinnej w późnym holocenie w rejonie jeziora Oleczno na Pojezierzu Brodnickim” (A. Filbrandt-Czaja; Inst. Biologii i Ochrony Środowiska UMK), „Późnoglacialne zmiany roślinności w rejonie torfowisk Stare Biele (Puszcza Knyszyńska) i Żurawisko (Dolina Narwi)”, (M. Kupryjanowicz; Inst. Biologii UW, Filia Białystok).

Po przerwie przewodniczył Sesji prof. dr hab. L. Stuchlik. Przystąpiono do wyborów przedstawicieli polskich palinologów do Międzynarodowej Federacji Towarzystw Palinologicznych oraz do wyborów nowego Zarządu Sekcji. Pani prof. dr hab. A. Sadowskiej serdecznie podziękowano za wieloletnie reprezentowanie polskich palinologów w Federacji, po

czym zgłoszono na tę funkcję kandydaturę dr D. Nalepki. Kandydatura ta przeszła jednogłośnie.

Przed przystąpieniem do wyborów Zarządu Sekcji powołano Komisję Matkę w składzie dr T. Kuszell, prof. dr hab. K. Mamakowa i dr M. Ziemińska-Tworzydło (przewodnicząca) oraz Komisję Skrutacyjną (mgr W. Granoszewska, prof. dr hab. M. Latałowa, prof. dr hab. K. Szczepanek). Dotychczasowa przewodnicząca Sekcji, doc. dr hab. E. Zastawniak, krótko streściła działalność Zarządu w ostatnich latach. Zebrani udzielili absolutorium ustępującemu Zarządowi.

W wyniku tajnego głosowania wybrano Zarząd Sekcji Paleobotanicznej na następną kadencję. W skład zarządu weszły wszystkie trzy osoby z poprzedniej kadencji, to znaczy dr A. Kohlman-Adamska, mgr G. Worobiec i doc. dr hab. E. Zastawniak.

Po zakończeniu wyborów powrócono do realizacji naukowego programu Sesji. Kolejne wystąpienia poświęcone były następującym zagadnieniom: „Wstępne wyniki analizy palinologicznej osadów wtopiska „Juszki” koło Kościerzyny” (G. Miotk-Szpiaganowicz; Kat. Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu UG), „Warstwy jejkowickie w rejonie rybnickim GZW – wnioski z badań palinologicznych i palinofajalnych” (M. Oliwkiewicz-Miklasińska; Inst. Nauk Geologicznych PAN, Kraków), „Sukcesja pyłkowa w profilu Obrzynowo – eemskie facje morskie i lądowe” (Z. Janczyk-Kopikowa; PIG, Warszawa), „Profil osadów eemskich z rejonu Góry w świetle wstępnej analizy palinologicznej” (M. Malkiewicz; Inst. Nauk Geologicznych UW.), „Plejstocenijskie i holocenijskie makroszczątki roślinne na Oporowie we Wrocławiu” (W. Pyszyński; Inst. Botaniki UW.), „Zbiorowiska roślinne neogenu okolic Konina” (M. Ziemińska-Tworzydło; Wyd. Geologii UW, i A. Kohlman-Adamska; Muzeum Ziemi PAN), „Nowe dane palinologiczne o morskich utworach miocenu w zapadlisku przedkarpackim” (A. Sadowska; Inst. Nauk Geologicznych UW.), „Nowe znaleziska szczątków typu *Calamariophyllum* Hirmer w osadach karbońskich Dolnego Śląska” (komunikat na podstawie materiałów zmarłego Eufrozyna Sagana z Wałbrzycha przygotował B. Brzyski, AGH), „Epidermy kordaitów w węglu kamiennym z Górnośląskiego Zagłębia Węglowego, górny karbon” (S. Florjan; AGH), „Moje spotkania z przyrodą południowo-wschodnich stanów USA” (H. Winter; PIG, Warszawa).

Dzięki temu, że Sesja odbywała się w Muzeum Ziemi, przybyli goście mieli dobrą sposobność obejrzenia trzech aktualnie prezentowanych w Muzeum wystaw. Pierwsza z nich pt. „Impresje Geologiczne”

mogła być przygotowana dzięki współpracy z Muzeum Przyrodniczym w Lipsku, skąd pochodzą interesujące eksponaty związane z terenem północno-zachodniej Saksonii. Druga wystawa pt. „Korona Himalajów” autorstwa Krzysztofa Wielickiego, wybitnego polskiego alpinisty, prezentuje fotografie wykonane w Himalajach głównie w roku 1996, kiedy autor zdobył, jako piąty człowiek na świecie, koronę Himalajów. Trzecia wystawa w sali obrad naukowych Muzeum Ziemi jest również wystawą fotograficzną. Zatytułowana „Mikroświaty” prezentuje fotografie różnych obiektów świata organicznego i nieorganicznego, wykonane spod mikroskopu przez Zdzisława Wyleżyńskiego, członka niedawno powstałego Polskiego Towarzystwa Fotografików Przyrodników.

Naukowy program Sesji mógł zostać w pełni zrealizowany przede wszystkim dzięki doskonałej organizacji, którą mamy do zawdzięczenia Dyrekcji oraz Koleżankom i Kolegom z Muzeum Ziemi PAN, a zwłaszcza z Pracowni Paleobotanicznej. Towarzyszyła nam bardzo gościnna i serdeczna atmosfera, jak zawsze w Muzeum Ziemi PAN w Warszawie.

Ewa ZASTAWNIAK

„CZWARTKI BOTANICZNE” KRAKOWSKIEGO ODDZIAŁU PTB W KWIETNIU I MAJU 1997 R.

„Botanical Thursdays” in the Cracow Division of the Polish Botanical Society, in April and May 1997

Pierwszy czwartek botaniczny kwietnia '97 r. wypełnił referat mgra Grzegorza Worobca (Instytut Botaniki PAN, Kraków) „Neogeńska flora liściowa ze stanowiska Stawek 1A Kopalni Węgla Kamiennego Belchatów”. W następnym tygodniu (10.04) prof. dr hab. Kazimierz Szczepanek przedstawił „Badania nad zawartością pyłku i zarodników roślin w powietrzu (monitoring aerobiologiczny w latach 1995–1996)” oraz mgr Idalia Kasprzyk wygłosiła referat „Dobowe wahania pyłku wybranych taksonów w pięciu punktach środkowej i południowej Polski w latach 1995–1996”. Dr hab. Ryszard Popek z Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie zapoznał słuchaczy z tematem „Badania nad taksonomią rodzaju *Rosa* L. w Polsce i innych krajach europejskich”. W następnym tygodniu Oddział Krakowski PTB gościł dr Cezarego Domańskiego z Instytut Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, który wygłosił referat „Słowo o hrabim Leszczycu-Sumińskim”, poświęcony odkrywcy pokolenia piciowego u paprotników. Po dwutygodniowej przerwie, 15 maja, prof. dr hab. Kry-

styna Wasylikiowa zreferowała wyniki badań archeologicznego stanowiska w Nabta Playa „Paleoetnobotanika stanowiska zbieracko-łowieckiego sprzed 8 tysięcy lat w południowym Egipcie”. Posiedzenia czwartkowe w drugim kwartale zamknął 22 maja mgr Janusz Guzik referatami: „Chorologia flory Krakowa: flora synantropijna w latach 1981–1996” i „Nowi przybysze w naszym mieście”.

Józef MITKA

VARIA

POWÓDŹ W OGRODZIE ROŚLIN LECZNICZYCH AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU

Flood at the Medicinal Plants Garden, Medical Academy, Wrocław

Powódź, jaka nawiedziła południowo-zachodnie obszary Polski, dotknęła także teren Ogrodu Roślin Leczniczych. W dniu 12 lipca 1997 r. woda wdarła się z koryta Starej Odry i zalała całą powierzchnię Ogrodu. Poziom wody wahał się tu od 0,8 do 2,5 m. Na jednym z budynków istnieje tabliczka upamiętniająca powódź, jaka nawiedziła te tereny w r. 1903. Wskazuje ona na głębokość wody w tym miejscu 1,1 m. W owych czasach Stara Odra nie była obwałowana i dopiero tamta powódź spowodowała wybudowanie wałów odrzańskich, zabezpieczających prawobrzeżne dzielnice Wrocławia: Zacisze i Zalesie. W bieżącym roku głębokość wody w miejscu tablicy dawnego pomiaru wyniosła 1,70 m.

Woda stagnowała na terenie Ogrodu od 6 do 12 dni. Po tym czasie woda się wycofała odsłaniając obraz szkód. Całkowicie zalane zostały pomieszczenia piwniczne w budynkach znajdujących się na terenie Ogrodu, a na parterze – woda sięgała 160 cm. Zalane były także szklarnie i pomieszczenia gospodarcze.

Stan roślin był bardzo różny. Wszystkie terofity zginęły. Części nadziemne geofitów przybrały barwę brunatną i po niedługim czasie – zginęły. Podobnie wyglądały kryptofity i hemikryptofity. Liście chamefitów zabarwiły się na brunatno. Na fanerofitach było widać wyraźnie ślady poziomu wody – pozostał popielaty muł. Natomiast części nie zalane miały normalny wygląd.

Po trzech miesiącach można było już stwierdzić, które rośliny wyginęły, a które mają szansę odzyskania.

Należało oczekiwać, że padające deszcze spleczą przede wszystkim muł z liści i pni fanerofitów. Okazało się, że postępuje to bardzo wolno i w dalszym ciągu widać jak wysoko sięgała woda. Trawniki w większości nie ucierpiały, dziwnie zachowały się tylko w najniższym miejscu Ogrodu. W miejscu tym woda ustąpiła po 12 dniach, a po dalszych 3 dniach nastąpiło ponowne zalanie wodą podsiąkową. Woda ustąpiła z obszaru Ogrodu 30 lipca czyli po 20 dniach. Trawnik w tym najniższym miejscu uległ całkowitemu zniszczeniu. Martwe rośliny (nekromasa) przybrały barwę popielatą. Po 20 dniach można było zaobserwować początek procesu sukcesji roślinności. Rozpoczęła ją *Lysimachia nummularia*. Po dalszych 5 dniach pojawił się pięciornik *Potentilla reptans*. Oba te gatunki nie występowały w tym miejscu w większej ilości przed powodzią, ale rosły w innych miejscach Ogrodu.

Reakcja poszczególnych gatunków na zalanie była różna i zmienna w czasie. Wśród anomalii można było odnotować np. kwitnienie *Prunus padus*, ale tylko tej części, która była pod wodą. Podobnie zachowała się *Caragana arborescens*.

Obserwacje nad zachowaniem się wszystkich roślin z terenu Ogrodu Roślin Leczniczych są w toku.

Eugeniusz KUŹNIEWSKI

ROŚLINY BOGÓW, HEROSÓW I ŚWIĘTYCH (ZAWARTE W VASCULAR PLANTS OF POLAND. A CHECKLIST)

Plants of gods, heroes and saints (included in *Vascular plants of Poland. A checklist*)

Wiele nazw roślin użytych przez Karola Linneusza w *Species plantarum* ma bardzo długą historię. Najstarsze z nich używane były najpierw jako nazwy ludowe na terenach zamieszkałych przez starożytnych Greków, a następnie zanotowane zostały przez filozofów i lekarzy. W ciągu następnych wieków cytowane były w rozmaitych dziełach filozoficznych, medycznych i botanicznych, z których zaczerpnął je Linneusz. Wśród nazw niektóre nawiązują do imienia boga, herosa lub świętego. Sprawą filologów jest określenie źródłowości i znaczenia poszczególnych terminów (np. czy nazwa *Artemisia* pochodzi od greckiego 'artemes' (świeżość, zdrowie) z powodu uzdrawiającego działania rośliny [4: 19]), oraz rozstrzygnięcie kwestii pierwszeństwa, czyli czy roślina została nazwana na cześć boga lub herosa, czy też bóg od rośliny. Po przejrzaniu *Vascular plants of Poland. A checklist* [5] stwierdziłem, że w tym wykazie znalazła się grupa nazw związanych z różnymi kultami religij-